

1.SINIF

VELİ BÜLTENİ

TELETAŞ İLKOKULU
REHBERLİK SERVİSİ

Okula Başlıyorum Yaşamımda yeni bir dönem bu
Çok heyecanlıyım.

Tüm insanlar gibi öğrenmek benim de doğamda var;

Ama önce sevgi ve huzur bulmalı,

Güven duymalıyım

İlk günler bu nedenle benim için çok zor

Uyum sağlamam,

Alışmam ve yapmam gerekenleri kavramam

Sanıldığı kadar kolay değil,

Bu arada yapacağım yanlışları büyütmeyin

Beni aşırı zorlamayın,

Başkasıyla kıyaslamayın

Beni küçümsemeyin

Bana anlayış ve hoşgörüyle yaklaşılırsanız,

Kısa sürede birlikte çok daha mutlu olacağız.

Siz de bunu istemiyor musunuz?

Okulun hayatımızdaki yeri ve önemi

Okul bütün çocuklar ve bütün anne babalar için önemlidir. Bir çocuğun okula başlayacak olması; onun evden ilk kez uzaklaşması, ilk kez ailesinden farklı bir ortama girmesi ve ilk kez sistemi olan bir sosyal gruba dahil olması demektir. Bu yönleriyle hem aile hem de çocuk için heyecan vericidir. Günlerce hatta aylarca önceden hazırlıklar yapılır, tatlı telaşlar içinde okulun açılması beklenir. Çocuklar okula geldikleri zaman yapılandırılmış bir günlük programı takip etme şansı bulurlar. Bunun sonucunda ise zamanı etkili kullanmayı öğrenirken öz disiplin kazanırlar. Ayrıca öğretmenleri ve yaşlarıyla birlikte gün içerisinde rutinler oluşturarak güven duygularını pekiştirirler.

İlkokul eğitiminin amacı;

- Çocuğun yaşlarıyla zaman geçirerek sosyal-duygusal farkındalığını ve aidiyet duygusunu artırmak,
- Anne-babadan sonra çocuklarla bağ kuran en önemli ikinci kişiler olarak öğretmenleriyle güvenli bağ oluşturmak,
- Kendi duygularını, tercihlerini ve isteklerini dile getirerek kişisel gelişimlerinde fırsat yaratmak ve kendilerini tanımak,
- Her yeni gün farklı bilgiler öğrenerek sürekli gelişim ilkesinin temelini oluşturmak,
- Çocuğun sosyal-duygusal, bilişsel ve fiziksel becerilerinin sınıflarında öğretmenleri, branş öğretmenleri ve okul psikolojik danışmanları tarafından keşfedilmesini sağlayarak bu becerileri en iyi hale getirmek,
- Çocuğun yaşamında onu psikolojik açıdan olumsuz etkileyebilecek herhangi bir yaşam değişikliği (anne-baba ayrılığı, ev değişikliği, herhangi bir kayıp ya da hastalık vb.) olsa dahi güvenilir bir temel yaratmak ve süreklilik arz etmek,
- Kendisinden farklı özelliklere sahip insanların varlığını görerek farklılıklara küçük yaşta saygı duymayı aşılacak,
- Sınıf ve okul sisteminin varlığına alışarak hayatta sınırların olduğu gerçeğini algılatmak,
- Günümüz sorunlarını sorgulatarak çözüm odaklı insanlar yetişmesine olanak sağlamaktır. • Yukarıda belirttiğimiz bütün amaçları çocuklara sunan yegâne kurum okuldur.

John Dewey'in de dediği gibi

"Okul; hayata hazırlık değil, hayatın doğrudan doğruya kendisidir."

1. Sınıfa Başlayacak Çocukların Genel Gelişimsel Özellikleri

Aynı yaştaki çocukların ortak özellikleri olmasına rağmen kendilerine özgü bireysel özellikleri vardır. 1. sınıfa başlama yaşına gelmiş çocuklar farklı özelliklere sahip olabilirler.

Fiziksel ve Motor Gelişim

1. sınıf düzeyindeki çocuklar fiziksel ve motor gelişimsel özellikleri açısından hareketlidirler. Topu belli bir yöne doğru sıçratabilir, iki tekerlekli bisiklete binebilir, paten ve kızak kayabilir, bloklarla yapılar oluşturabilirler. Öz bakım becerileri gelişmiştir, düğmelerini ilikler, detaylı resimler yapar, büyük harfleri çizebilir, kesme katlama, yapıştırma etkinliklerinde başarılıdır ve adını soyadını yazabilir. Bu dönemde ağır ve sürekli bir gelişim söz konusudur.

Bu dönemdeki çocuklar, yeterli ve üretken bireyler olmayı öğrenmeye çalıştıklarından, vücutlarını kullanacakları etkinliklere katılıp başardıklarını ve yeterli olduğunu hissetmek isterler.

Fiziksel özellikleri açısından bu yaştaki çocuklar; çok enerjik ve hareketli, dikkat süreleri kısa, çabuk yorulan, el parmak becerileri zayıf, küçük yazı ve nesnelere odaklanmada güçlük çeken, fiziksel tehlikeler ve kazalara açık bireylerdir. Ayrıca bilek, parmak kemikleri ve kasları; ince, hassas işleri yapabilecek olgunluğa ulaşmadığından yazı yazmada ve incelik isteyen el işlerini yapmada zorlanabilirler.

Sosyal ve Duygusal Özellikleri

Bu dönemdeki çocuklar; duygularını daha kolayca yansıtıp, dört beş kişilik küçük gruplarda kuralları olan oyunlar oynayıp, diğer

insanların taklitlerini yapıp, hak, sorumluluk ve toplumsal kuralların bilincine varmaya başlarlar. Liderlik yapmaktan hoşlanır, kendisini başkaları ile karşılaştırıp kendisi hakkındaki görüşlere önem verir. İlkokulun ilk yıllarından itibaren çocuk artık oyun oynamak yerine bir şeyler üretmek, yaptığı işlerle beğeni toplamak, takdir edilmek ihtiyacı duyar. Yaptığı işlerde beğeni topladıkça, başarılı oldukça da kendine güveni artar ve daha fazla çalışma ve başarılı olma isteği duyar. Tam tersi durum da çocukların olumsuz bir şekilde etkilenmesine yol açar.

5 ve 8 yaşları arasındaki çocukların duygusal ve sosyal olgunlukları ile ilgili olarak, bu dönemdeki çocukların sahip olması gereken özellikler:

- Okulda nasıl davranmaları gerektiğini,
- Yaşlıları ile nasıl birlikte olup ilişki kuracaklarını,
- Bir birey ve öğrenen olarak olumlu bir benlik kavramı geliştirmeyi öğrenmek durumundadırlar. Ancak bu davranışları öğrenmenin zaman alıcı olabileceği ve öğrencilere zaman içinde bu özellikleri kazanmalarında yardımcı olunması gerektiği unutulmamalıdır.

Bilişsel Özellikleri

5 ile 7-8 yaşlar beynin en dinamik değişim dönemlerinden biridir, bu dönemdeki beyin gelişimi pek çok yeni öğrenmeye olanak sağlamaktadır.

Kimi çocuklarda bu olgunlaşma 2 ya da 3 yaş gibi erken dönemde olurken kimi çocuklarda ise 10 ya da 12 yaşına kadar beklemek gerekebilir. Bu olgunlaşmadan sonra çocuklar okuyup yazabilir.

Çocuk bu yaş döneminde ilk kez karşılaştığı okuma yazma, heceleme, çarpım tablosu, yönergeler uymak gibi bazı becerileri rahat bir şekilde yapabilmek için çok sayıda tekrara ihtiyaç duyar. Çocuklar yönlendirildikleri bir problem için hazır değilse ve kendi başlarına çözemiyorlarsa onlar için gerekli zihinsel aşama onun adına yapılamaz. Bu dönemde çocuklar; öğrenmeye istekli, konuşkan, kurallara aşırı bağlı olabileceği için uymayanları şikâyet etmeye yatkındır. Önceki yaşına göre daha az soru sorar, yetişkinler gibi dili kullanır, 4 ile 7 sözcüklü, bağlaçlı cümleler kurar, kişi ve çoğul eklerini doğru kullanır, sıfatlar kullanarak nesnelere ayrıntılı bir şekilde tanımlayabilir.

1. sınıfa başlayacak çocukların sahip olması gereken özellikler:

- Dikkatini uzun süre yoğunlaştırır,
- Kendi kendine giyinir,
- Sırada dik ve belli mesafede oturur,
- Tuvalet kontrolü vardır,
- Kendi temizliğini yapabilir,
- Sırasını beklemeye sabır gösterir,
- Teneffüslerde kendini korur ve dengeli hareket eder,
- Kendi sorumluluğunu taşır,
- Öğretmen ile ilişki kurabilir, öğretmenin verdiği yönergelere uyar,
- Kendini ifade edebilir arkadaşlık ilişkileri ve iletişim kurma becerileri vardır.

Okula Hazırlık

Okula başlama günü gelmeden önce evi, okula uygun hale getirmek çok önemli olacaktır. İlk zil çaldığı andan itibaren bir düzen oluşur çocuğun hayatında. Zamanı daha planlı kullanması gerektiğini görür.

Bu durumu yadsımaması için evde küçük provalar yapılabilir.

Yemek, oyun, uyku, okuma gibi aktiviteler için zaman belirlenip uygulamaya başlanabilir. Birlikte kırtasiye alışverişi yapmak ve odasında yeni düzenlemelere gitmek çocuğunuzun okul motivasyonunu artıracaktır. Çocuğun okula gideceği yolu önceden birkaç defa birlikte yürüyebilirsiniz. Yol üzerindeki evler, trafik levhaları, trafik ışıkları, yaya geçidi gibi unsurlara ilişkin farkındalık kazanmasını sağlayabilirsiniz. Günlük yaşam becerileri (el yıkama, düğme ilikleme, ayakkabı bağlama, kıyafet giyme vb.) için denemeler yapılabilir. Bu noktada en önemli husus günlük yaşam

becerilerini gerçekleştirmede zorlanan bir çocuğunuz varsa sabırla göstermeniz ve onu bu konuda desteklemeniz olacaktır.

Okulun İlk Günleri

Çocukların ilk sosyalleşme süreci ailede başlar. Çocuk ailesinin yanında güvencedir ve kendisini özgür hisseder. Okula başlama zamanı geldiğinde ise bu ayrılık bazen çocuklar için stresli bir hal alabilir. 6 yaşına gelene kadar hemen hemen tüm ihtiyaçları aile tarafından karşılanmış ve o güne kadar aileden hiç ayrılmamış çocuk için tek başına bir ortama girmek kaygı verici olabilir. Bir miktar kaygı yaşanması öğrenmeyi ve uyumu kolaylaştırır. Ancak fazlası tam tersi etki yaratır ve durum okul fobisine dönüşebilir. İlk deneyimlerin başarılı geçmesi çocuğun psikolojisi, gelişimi ve gelecek yaşantıları açısından oldukça önemlidir. Bu noktada siz kıymetli velilerin ve biz öğretmenlerin birlikte yapacağı çok şey olacaktır.

İlk Günler ve Karşılaşılan Zorluklar

Her çocuk okula gitme

konusunda aynı

düzeyde istekli değildir.

Böyle düşüncelerinin

ve hissetmelerin altında

yatan farklı nedenler

olabilir. O nedeni

çocuğunuzu

hırpalamadan öğrenmek ve çocuğunuzla birlikte çözmek için

adım atmalısınız. İlk hafta içerisinde ebeveynlerin tutum ve

davranışları çocuğun isteksizliğini pekiştirebilir. Yani aileler farkında

olmadan söylem ve davranışlarıyla çocuğun okul yaşantısına yön

vermiş olabilirler.

Uygun olmayan örnekler:

- Çocuğun öğretmen, okul ve ödevler hususunda korkutulması
- Velinin çocuk ile birlikte sınıfa girip yanında oturmak istemesi
- Vedalaşmaya gereken önemin gösterilmemesi ya da fazla abartılması
- Vedalaşırken çocuğun yanında ağlanması. Her ne kadar duygulandığınız için ağlasınız da çocuk bunu anlamayacak ve korku duyacaktır.

- Velinin okul bahçesinden uzaklaşmaması
- Velinin okul ve öğretmen ile ilgili olumsuz düşüncelerini çocuğun olduğu ortamda dile getirmesi
- “Eğer ağlarsan seni bırakıp giderim.”, “Çıkışta almaya gelmem.”
- “Senden başka kimse ağlamıyor.”

- “Artık kocaman oldun, hâlâ bebek gibi davranıyorsun.”
- “Büyük adam olmak için okula gelmek zorundasın.”
- “Sen okula alışamadın, birkaç gün gitme.”

Sayısını daha çok arttırabileceğimiz söylemler ve sergilediğimiz davranışlarımız ile çocuklarımızın eğitim yaşantılarına farkına varmadan olumsuz yön vermiş oluyoruz. Bunları yapmaktan kaçınalım.

Çocukların ilk hafta hissettikleri yoğun duygu: **KAYGI**

- Evim okula yakın mı?
- Annem babam beni almaya gelecekler mi?
- Ya beni almayı unuturlarsa!
- Servisimi bulamazsam eve nasıl gideceğim?
- Sınıfta benden başka çocuklar da var, öğretmenim beni fark eder mi?
- Dersler ne kadar sürer?
- Teneffüse ne zaman çıkacağım ne zaman sınıfa gireceğim?
- Anaokulunda güzel davranışımda ödül kazanıyordum, şimdiki öğretmenim ne yapacak?
- Tuvaletim gelince ne yapacağım?

Çocuğuma Nasıl Destek Olabilirim?

- İlk haftalarda çocuğunuzun biraz stres ve kaygı yaşamasının normal olduğunu, hissettiği duygunun korku değil, merak ettiğinden dolayı oluşan heyecan olduğunu ona anlatın.
- Çocuğun ilkokul hakkında doğru bilgilendirilmesi gerekir. Okul hakkında ne kadar çok bilgi sahibi olursa o kadar az korkacaktır.
- Okulun eğlenceli bir yer olduğundan bahsederken abartıya kaçmamaya dikkat edin. Zaman zaman eve gelmek isteyebileceğini bilsin ancak bu zamanların geçeceği konusunda ona güvence verin.
- Kendi okula başlama anılarınızı anlatın. Bu öğüt vermektense daha çok işe yarayacaktır.
- Okulun ilk gününü anlatan hikayeler okuyun. Böylece çocuğunuz bu konuda fikir sahibi olacaktır.

- Çocuğunuz eğer okula gitmeyi reddediyorsa; sakinleşmesi için evde kalış süresini arttırmak gerilimini azaltmaz, aksine artırır. Evde kalmasına ne kadar izin verirsiniz okula dönüş de o kadar güçleşecektir. Bu yüzden neden gitmek istemediğini araştırın, onun ve kendinizin gün içinde neler yapacağını konuşun, okula gitmeyi daha eğlenceli hale getirecek şeyler planlayın ve mutlaka durumu öğretmeni ile paylaşıp destek alın.

- Okul dışında arkadaşlarıyla vakit geçirmesi için ona fırsatlar yaratmaya çalışın.

- Her çocuğun gelişiminin birbirinden farklı olduğunu unutmayın. Dolayısıyla her biri farklı zamanlarda ve farklı hızlarda okumaya başlayacaktır. Çocuğunuz okumaya başlamada gecikme yaşadıysa asla arkadaşlarıyla kıyaslamayın. Her kıyaslama cümlesi onun başarıya ulaşmasını biraz daha güçleştirecektir. Sakin ve tutarlı kalmaya özen gösterin. Destekleyerek bir süre sonra okumaya başlayacağı konusunda cesaretlendirin.

“Çocuğun Okula İlişkin Gerçekçi Beklentilere Sahip Olması Gereklidir.”

Çocuk sadece olumlu özellikler ile karşılaşacağını düşünerek okula başladığında zorluklar karşısında hayal kırıklığı ve güvensizlik duyabilir. Bu nedenle okula başlamadan önce olumlu yanlarının olduğu kadar okulda uyması gereken kurallar olduğunu ve bazı konularda zorlanabileceğini bilmelidir. Ailenin okula başlamadan önce okul hakkında vereceği bilgiler çocuğun beklentilerinin gerçekçi olmasını sağlamalı, çocuklar önyargısız olmalıdır. Aksi takdirde çocuk hayal kırıklığı ve güvensizlik yaşayabilir.

Okul öncesi eğitim alanlar için bile 1. sınıftaki kurallara alışmak zor olacakken, okul öncesi eğitim almamış olan çocuklar için bu süreç, biraz daha uzun ve zorlayıcı olabilir. Çünkü birçok kuralın olduğu, kalabalık, yeni ve yabancı bir ortam onları beklemektedir.

Derslerde ve teneffüslerde neler yapıp neler yapamayacağına, nasıl giyinip ne zaman bir şeyler yiyip, ne zaman tuvalete

gidebileceğine, öğretmenleri ve arkadaşları ile nasıl konuşacağına, kısacası okulda nasıl davranacağına ilişkin çok sayıda temel anlaşmalar vardır. Ebeveynler okul öncesi kurumdan beklentilerini, özel birtakım taleplerini veya alışmış oldukları esnek kuralları 1. sınıfta da sürdürmek isteyebilirler. Örneğin, okul öncesi kurumlarda çocuk istediği zaman okula gitmeyebilir, uzun aralar verilebilir, daha kolay kurum değiştirilebilir, aileler özel isteklerini iletebilirler. 1. sınıfta okul öncesi kuruma göre daha kurallı bir ortam vardır. Okula keyfi gidilmeyecek günler, telafi edilmesi gereken konular anlamına gelirken, artık 1. sınıfta uyulması gereken esnetilemez kurallar vardır. Kısacası çocuğu da aileyi de alışılması gereken yeni kurallar beklemektedir.

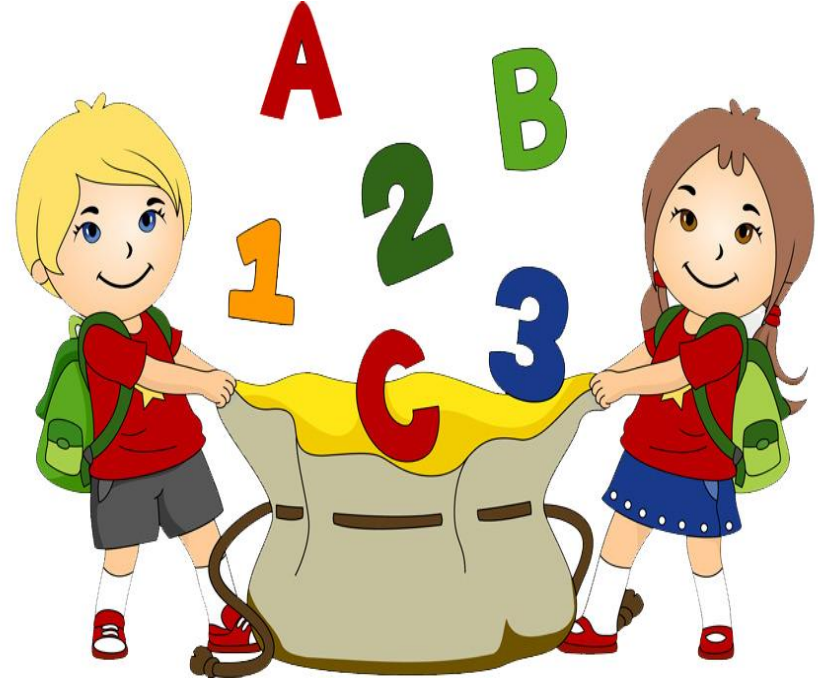

Okula Başlama Döneminde Çocukta Görülebilecek Tepkiler

Okula başlama dönemi, en önemli geçiş dönemlerinden biridir ve bu tür önemli dönemlerde çocukların her zamankinden daha fazla ilgi ve sevgi ihtiyacı duydukları unutulmamalıdır. İlköğretime başlamak çocuğun yaşamında çok önemli dönüm noktalarından biridir. Çocuk; programlara, kurallara uymak, öğretmenin yönergelerini takip etmek, bundan sonraki akademik başarısını etkileyecek olan okuma yazma ve matematik gibi akademik konuları öğrenmek durumundadır. Elbette ki çocuklarda okula başlamadan önce ve okula başladıktan sonra ortaya çıkabilecek tepkiler vardır.

Anaokulundan ilk öğretime geçiş de evden ana okuluna geçiş kadar yeni ve uyum sağlanması gereken bir durumdur. Çünkü bu iki eğitim ortamının fiziksel koşulları, insan ilişkileri, eğitim yaklaşımları farklıdır, bu durum bazı çocuklarda uyum problemlerine, okula karşı isteksizlik veya okul korkusu gibi problemlere yol açabilmektedir.

Anaokulundaki eğitim çalışmaları oyun ağırlıklı olduğundan çocuklar için anaokuluna başlamak daha eğlenceli, 1. sınıfa başlamak ise çok daha zor olabilmektedir. Çocuğun 1. sınıfa başladığında göstereceği tepkilerin neler olacağı, ne kadar süreceği çocukta çocuğa elbette ki ailenin, okulun ve öğretmenin bunlar karşısındaki tavır ve yaklaşımlarına göre değişecektir.

Çocukların okula başladıktan sonra gösterecekleri tepkiler onların ne denli hazır olduklarına, okul öncesi eğitim alıp almadıklarına ve genel kişilik yapılarına göre değişiklik gösterir.

Yeniliklere açık, kolay adapte olan aileden anneden ayrı kalma ile baş edebilen güvenli bir okul öncesi eğitim yaşantısına sahip olan çocuklar tam tersi durumlara sahip çocuklara oranla okula daha kolay bir başlangıç yapabilirler.

Çocuklarda bu dönemde görülebilecek tepkiler 4 ayrı grupta toplanabilir:

- 1. grubu, her açıdan kolay adapte olan ve sorunsuz bir şekilde başlayıp okula isteyerek ve severek devam edenler oluşturmaktadır.
- 2. grubu, ayrılık endişesi gibi nedenlerle başlangıçta okula gitmek istemezken zamanla okula adapte olanlar oluşturmaktadır.
- 3. grubu, en baştan okula gitmek istemeyen ve bunu ısrarla sürdüren çocuklar oluşturmaktadır.
- 4. grubu ise çok isteyerek başlayıp daha sonra kendi kontrolü dışında ve sürekli gidilmesi gereken bir yer olduğunu anladığında okula gitmek istemeyen çocuklar oluşturmaktadır.

Bu çocuklar okula bu kadar sık, sürekli ve zorunlu olarak gitmek durumunda kalacaklarını beklemedikleri için hayal kırıklığına uğrarlar. Onlar okula başlayacaklarını, arkadaşları ile iyi vakit geçireceklerini, eğleneceklerini, öğretmenlerinin de olacağını ama sonra yeniden özgür, kurallarını ağırlıklı olarak kendilerinin belirlediği ev ortamına döneceklerini, istedikleri zaman okula gideceklerini, istemedikleri zaman da gitmeyeceklerini hayal etmiş olabilirler. Ancak gerçek okul yaşantısı hiç de bekledikleri gibi değildir. 1. sınıfa başlamış olan çocuklar evde bahçede veya parkta oyun oynamak yerine yapılması gereken ödevler ve dahası her gün okula gitme zorunluluğunu anlamakta güçlük yaşayabilirler.

Çocuklar okula gitmemek için belki uykusuzluğunu, belki öğretmenini, arkadaşlarını bahane edebilir veya aileden, anneden

ya da evden ayrılmak istemediği gibi nedenler sıralayabilirler. Bu nedenlerle ilgili haklı gerekçeler sıralayıp son derece inandırıcı da olabilirler.

Çocukların okula gitmek durumunda kalmamak için ileri sürecekleri çeşitli bahanelere aşağıdaki örnekler verilebilir:

- Okulu sevmedim!
- Tamam artık geldik, bu kadar yeter daha ne kadar geleceğiz?
- Sizler yanımda değilseniz ben de burada durmam.
- Neden o da okula gitmiyor?
- Okulda beni kimse sevmiyor.
- Arkadaşlarım beni istemiyor.
- Okulda çok yalnızım.
- Çok hastayım.

İlk başlarda yaşanabilecek sorunların doğal olduğu unutulmamalı ve çocukların okula gitmek istememe ile ilgili bahaneler uydurması yadırganmamalıdır. Bu süreçte çocuğa karşı anlayışlı ve destekleyici olunması gereklidir.

Çocuğun okula gitmek istememesine yol açan nedenler arasında, çocuğun doyurulmamış psikolojik ihtiyaçları, iletişim engelleri, başarısız olma korkusu ve evden ayrılmaya karşı gösterdiği güvensizlik duygusu olabilir.

Ev İçi Görevler

Çocuğunuz eve gelir gelmez oturup görevlerini yapan bir çocuksa aşağıda anlatılan zorluklar evdeki uzun uğraşlar ve yorucu çalışmaların bir kısmı olmayacak demektir. Eğer ki çocuk; görevlerini yapmak istemeyen, çok kısa sürede bitebilecek görevleri çok uzun sürede tamamlayan, görevlerini yapmamak için sürekli bahaneler üreten bir çocuk ise o zaman yapılması gereken çok iş var demektir.

- Kendi öğrenme tarzına göre eğitim alma şansı olan çocukların; okulda daha başarılı, konsantrasyonu yüksek, daha az unutan, öğrenmeye pozitif bakan, daha aktif, bağımsız, farklılıklara daha kolay adapte olabilen ve aileler ile daha az ev ödevi çatışması yaşayan çocuklar oldukları görülüyor.
- Anne-baba ile çocuk arasında güç savaşına dönüşen ev görevleri esnasında da yaşanan en önemli problemlerden biri, çocukla onu çalıştıran ebeveynin farklı öğrenme tarzlarına sahip olmalarıdır. Oysa çocuklar anne babalarının öğrenme tarzı ile öğrenmek zorunda değildir. Özellikle bütün

gün okulda olan çocuklar için okuldan sonra veya akşamları evde görevlerini yapmak hiç de kolay değildir.

- Çocuğun yerine, görevleri anne-baba yapmamalı ve bu konuda yaşanan sorunlar öğretmeni ile konuşulmalıdır. Ailenin görevlerine yönelik bakış açısı ve bu saatleri sıkıcı olmaktan kurtarmaya çalışması çok önemlidir. Öğrenciler ve aileleri ev içi görevlerin yararlarının olduğunu unutmamalıdır.
- Okulda öğrenilenlerin pekiştirilmesi, kurallı ve sorumlu davranma, zamanı doğru kullanma, ailenin öğrenilenleri ve çocuğu takip etmesi, okul ile aile arasında bağ kurulması açısından ev görevleri önemlidir.
- Aile görevlerin bu yararlarını da somut olarak çocuğa anlatmalı ve düzenli çalışma saatlerinde uygun ortamda çocuğun çalışmasını sağlamalı ve kontrol etmelidir. Öncelikle çocuk için uygun bir program yapıp programına uyduğu günler olumlu geri bildirim verilmelidir. Çocuğa yapılacak program bir ölçüde ailenin de programı olacaktır.
- Özellikle ilk başlarda çocuk görevlerini yaparken hep yanında durulmasını isteyebilir. Çocuk görevlerini zamanında ve kendi başına yapmaya başlayınca kadar bu isteğine razı olmak durumunda kalınabilir. Daha fazla hazır olduğunda da yanında durulan süre giderek azaltılarak kendi başına görevlerini yaptığı sürelerin arttırılması sağlanır. Ancak bu durum bazen her ders için geçerli olmayabilir. Kimi çocuk yazmada, kimi çocuk okumada, kimi de matematik görevlerini yaparken daha fazla yardıma ihtiyaç duyabilir. Çocuğu kendi

başına yapabileceği görevlerde yalnız bırakırken yardıma daha fazla ihtiyaç duyduğu derslerde ise yanında durulması onun için çalışılacak konuların organize edilmesi, belli bir plana oturtulması gerekebilir. Bu durumda da çocuğun ihtiyacı olan yardımı doğru belirlemek çok önemlidir. Bu yardım bazen okunması gereken çok uzun metinlerin hızlıca taranıp önemli yerlerinin belirlenmesi olabilir. Bu tür bir yardım özellikle vaktin az okunacak materyalin çok ve çocuğun okumasının çok yavaş olduğu durumlarda çok faydalı olacaktır.

- Diğer önemli bir yardım da bir konu ile ilgili olarak cevaplaması gereken veya çocuğun o konu ile ilgili sınavlarda da başarılı olmasını sağlayacak önemli soruları belirlemektir. Örneğin; kim, nerede, nasıl, ne zaman, neden gibi kelimelerle başlayan sorularla çocuğun çalışması sağlanabilir.
- Anne-babaların içine düştüğü en büyük hatalardan biri çocuklarının öğretmeni ya da çalışma ödev arkadaşı olmalarıdır. Oysa çocuklar kendileri için son derece özel ve yeri doldurulamaz olan anne-babalarını öğretmen veya arkadaş ilişkisi içinde kaybetmeyi elbette ki istemeyeceklerdir. Hayatları boyunca çok sayıda ve özellikle öğretmenleri ve arkadaşları olacaktır. Çocuk, anne-babasından elbette bir şeyler öğrenecek ve arkadaşlık da edecektir. Ancak tüm bunlar anne-baba rolünün üstüne çıkmamalıdır. Örneğin; ev içi görevlerini yapmada problemi olan bir öğrenciyi düşünelim. Okuldan eve geldiğinde tek işi

ona öğretmenlik yapmak olmayan, iş yeri evi olan ve doğal olarak sayısız başka sorumlulukları olan bir anneyle ödev yapıyor. Okuldaki eksiklerini tamamlıyor. İki de yapılacakları belli bir süre veya ortama sınırlamak zorunda değiller. Bir şeyler yenir, kapıya telefona bakılır, televizyon molaları verilir, tekrar tekrar yapılacak ödevlere, çalışmalara dönülür.

Ardından son derece verimsiz her iki tarafın da gergin anlar yaşama olasılığının yüksek olduğu yorgun ve isteksiz düşülen kaçınılmaz son gelir. Yapılacak işin gün içine yayılması o çalışmalara yönelik isteksizliği artırabileceği gibi evdeki anne-baba ile olan ilişkiler de bu durumdan etkilenir. Evde anne-baba ile yapılacak bu tür çalışmalardan her zaman çok verim alınmayacağı gibi çocuk anne-baba ile yaşayabileceği salt anne-baba ilişkisinden de mahrum olur. Anne-baba, anne babalık rollerine öğretmenlik görevini de ekledikleri için ara vermiş olacaktırlar. Hatta kimi anne-baba yolunda gitmeyen bu çalışmalarda çocuktan çok sorumluluk alarak daha fazla çaba içine girebilir. Bu çalışmaları abartılı bir şekilde yapmaya daha fazla zorlar.

- Tüm bu nedenlerden ötürü anne-babaların mümkünse sadece çocukların anne-babası olarak kalması her iki tarafın ve tüm ailenin huzuru için daha doğru olabilmektedir.
- Unutulmaması gereken bir gerçek de çocukların en çok eğlendikleri esnada ve birbirlerinden öğrendikleridir. Evde süren okul etkinlikleri, hele de çocuk bu tür çalışmaları

sevmeyen, zamana yayan, çeşitli zorluklar çıkarmak için her yolu deneyen biri ise tüm aile için zorluk yaratacaktır.

- Çocuğun yapacaklarını anne-baba yapmaya ve üstlenmeye başladığında bunun en fazla ne kadar yapılabileceği düşünülmelidir. Bu çok da zor ve zaman alıcı bir iştir ki anne-babanın da zaten bir dolu sorumluluğu, zamanla savaşı vardır. Hem zaten böyle bir çabanın gerçekte çocuk için ne kadar faydalı ve kazançlı olduğu da iyi düşünülmelidir. Çocuğu ile bir ödev veya bir projenin hazırlanması o anı kurtaracak kısa vadeli bir çözüm olabilir ancak uzun vadede gerçekte çocuk için bir yararı olmayacaktır.
- Çocuğun ödev yapması için anne-babaya düşenler, ortam hazırlamak, düzenli ödev saatlerini oluşturmak, bitince kontrol etmek, tamamlanan ödevlerden sonra çocuğun seveceği bir faaliyet düzenlemektir. Ödevlerinin tümünü yapamayacak olan çocuk için ödevi daha küçük parçalar halinde organize etmek ve belli bir saate kadar tamamlanması, tamamlanmayan ödevlerin de sorumluluğunu alması öğretilmelidir.
- Çocuğun ders çalışırken veya ev içi görevleri yaparken iyi vakit geçirdiğini düşünmesi çok önemlidir. Çocuk anne-babasının öğretmenlik yapmasını değil, birlikte iyi vakit geçirmelerini bekler. Evdeki öğretim faaliyetleri aile içinde olumsuz ilişkilere yol açabilir. Tüm bu nedenlerden ötürü ailenin yapabileceği düzenlemeler çocuğa ders çalışma ve ödev yapma etkinliklerini sevdirmeye çalışmak olmalıdır.

Anne babalar ev içi görevlere yardımcı olurken aşağıdaki adımlara dikkat etmelidir:

- Yardım isteyene kadar bekleyin.
- Yardım istendiğinde destekleyici olun.
- Sonuca değil, sürece odaklanın.
- Nihai ürün çocuğun emeğini yansıtmalıdır.
- Çocuklar bize görünmek istediklerinden daha dayanıklıdır.
- Kendi sorunları için kendi savaşmalıdır.
- Başarması için gerekli araçları sağlayın.
- Her şeyi bilmek zorunda değilsiniz.

Ebeveyn-Okul Arasındaki İletişim

Aile ve öğretmenler çocukla ilgili konularda iki ayrı taraf değil, aynı taraf olabilmelidir. Özellikle ilköğretim çağındaki öğrenciler ailelerine daha fazla bağımlı olduklarından öğretmen ve aile iş birliği çok önemlidir. Öğretmenlerin ve anne-babaların çocuklara ilişkin beklentilerinin farklı olması iki grup arasında iletişimsizliğe neden olabilmekte ve özellikle öğrenci açısından olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir.

Aileler öğretmenlerle olan iletişimlerinde kendileri ve öğretmenler diye iki ayrı taraf olarak iletişime geçmemelidir. Ailenin ve öğretmenlerin, çocuk için iki ayrı taraf değil, aynı taraf olduğu düşünülmeli, böyle düşünüldüğü de öğretmenlerle olan iletişimde öğretmenlere hissettirilmelidir. İki ayrı tarafın iletişimi; daha fazla çatışma, rekabet, yanlış anlamalar içerebilirken, aynı tarafta yer aldığını ve ortak amaç için çalıştığını düşünenler ise daha fazla iş birliği içinde olacak ve birbirlerine daha fazla yardımcı, daha az eleştirel olacak; suçlayıcı, yargılayıcı ve savunmacı davranmayacaklardır. Birlikte nasıl daha iyi sonuca ulaşacakları konusunda uzlaşırlarken daha iş bölümüne yatkın daha çözüm odaklı ve en önemlisi de daha olumlu bir tarzda iletişim kuracaklardır. Aile ve öğretmenlerin aynı dili konuşması ve birbirini doğru anlaması son derece önemlidir.

Okula başlama dönemi, en önemli geçiş dönemlerinden biridir ve bu tür önemli dönemlerde çocukların her zamankinden daha fazla ilgi ve sevgi ihtiyacı duydukları unutulmamalıdır. İlköğretime başlamak çocuğun yaşamında çok önemli dönüm noktalarından biridir. Çocuk; programlara, kurallara uymak, öğretmenin yönergelerini takip etmek, bundan sonraki akademik başarısını etkileyecek olan okuma yazma ve matematik gibi akademik konuları öğrenmek durumundadır. Elbette ki çocuklarda okula başlamadan önce ve okula başladıktan sonra ortaya çıkabilecek tepkiler vardır.

Anaokulundan ilk öğretime geçiş de evden ana okuluna geçiş kadar yeni ve uyum sağlanması gereken bir durumdur. Çünkü bu iki eğitim ortamının fiziksel koşulları, insan ilişkileri, eğitim yaklaşımları farklıdır, bu durum bazı çocuklarda uyum problemlerine, okula karşı isteksizlik veya okul korkusu gibi problemlere yol açabilmektedir. Anaokulundaki eğitim çalışmaları oyun ağırlıklı olduğundan çocuklar için anaokuluna başlamak daha eğlenceli, 1. sınıfa başlamak ise çok daha zor olabilmektedir. Çocuğun 1. sınıfa başladığında göstereceği tepkilerin neler olacağı, ne kadar süreceği çocukta çocuğa elbette ki ailenin, okulun ve öğretmenin bunlar karşısındaki tavır ve yaklaşımlarına göre değişecektir. Çocukların okula başladıktan sonra gösterecekleri tepkiler onların ne denli hazır olduklarına, okul öncesi eğitim alıp almadıklarına ve genel kişilik yapılarına göre değişiklik gösterir. Yeniliklere açık, kolay adapte olan aileden anneden ayrı kalma ile baş edebilen güvenli bir okul öncesi eğitim yaşantısına sahip olan çocuklar tam tersi durumlara sahip çocuklara oranla okula daha kolay bir başlangıç yapabilirler.

KAYNAKÇA

ŞENEL GÜNAYER HATİCE,

Eyvah! Çocuğum Okula Başlıyor,
İstanbul, 2007.

